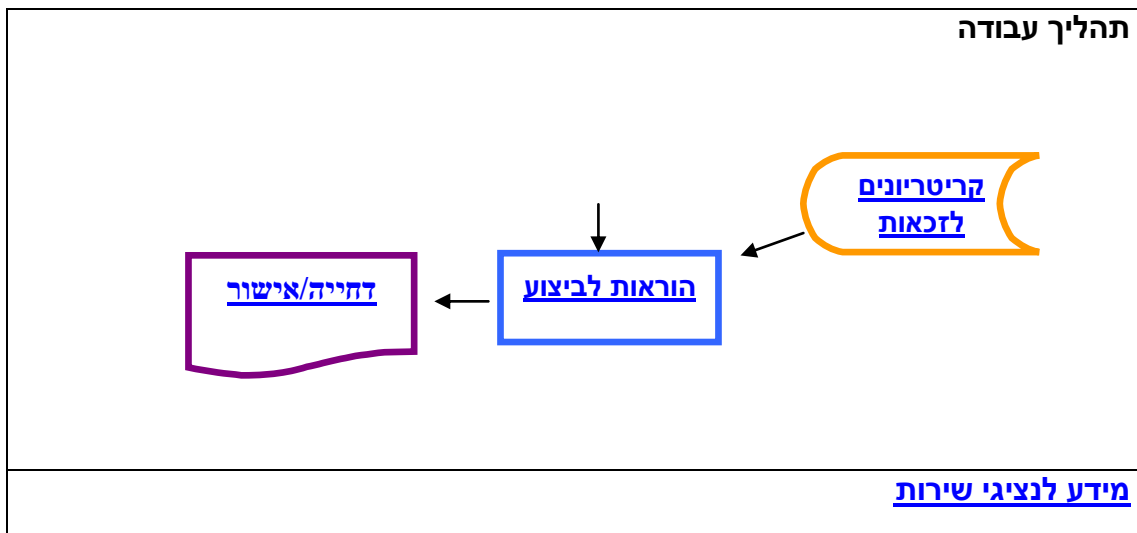

המוסד לביטוח לאומי
מינהל גמלאות

תאריך: 30 אפריל 2009	חוזר מס': גמלאות 383 (2009)
שם החוזר: סעיף 296 לחוק הבטוח הלאומי – שיהוי/התישנות	
משרת החוזר	
פתח דבר	
הגדרות התיישנות שיהוי	

רשימת תפוצה
נמענים לביצוע: מנהלי תחום גמלאות, ממונים/רכזי גמלאות, פקידי תביעות העתק לידיעה: מנהלי סניפים, מנהלי סניפי משנה, פקידי דלפק קדמי, מוקד טלפוני צפת/רחובות, דימונה

כתבו את החוזר יפה מרוז ומרית לביא

בכבוד רב

אלון לוי
אילנה שרייבמן
סמנכ"ל גמלאות

המוסד לביטוח לאומי מינהל גמלאות

מטרת החוזר

מטרתו של החוזר להביא ליישום אחיד של נושא זה בכל הגמלאות

1. לאחרונה הסתבר כי קיימת אי בהירות בנושא הגשת תביעה בשיהוי. הפרשנות שניתנה על ידי הלשכה המשפטית לא יושמה באופן זהה ואין נוהגים באופן אחיד בכלל הגמלאות.
2. בחוזר 383 במתכונתו הקודמת, צוין כי במקרים בהם שגה המוסד או לא השתמש במאגרי המידע המצויים אצלו, תשלום גמלה למפרע, יהיה לפרק זמן מרבי של 7 שנים ולא יותר. מתברר כי בחלק מן הגמלאות ישנם תשלומים לתקופות ארוכות יותר מ-7 שנים ובחלק מן הגמלאות לתקופות קצרות יותר.

פתח דבר

עד חודש יוני 98, איפשר החוק להפעיל שקול דעת עד שהתקבל פס"ד דב"ע נד/ 287 – 0 המוסד לביטוח לאומי נגד חיה הררי בעניין זה, שחייב את המוסד לשלם גמלאות לתקפה של עד 7 שנים, וזאת כפי שנקבע בחוק ההתיישנות הכללי תש"ח 1958, והתייחס למקרים בהם המידע המסייע לאישור התביעות, היה חד משמעי כגון, שינוי מצב משפחתי או שינויים דמוגרפים אחרים שמהם עולה כי ניתן לאשר את התביעה.

בעקבות פסק הדין, תוקן סעיף 296 ובוטל שיקול הדעת של פקיד התביעות. כמו כן צומצמה החל בשנת 2003 התקופה למפרע שניתן לשלם גמלאות במקרים שהתביעה הוגשה באיחור והיא הוגבלה ל – 12 חודשים בלבד במקום 48 חודשים שהיו עד מועד זה.

מינהל הגמלאות הוציא במקביל הנחיות מפורטות לפיהן יש לאשר זכאות לתשלום ללא הגבלת זמן, במקרים היתה בהם היה קיים במוסד מידע ולא נעשה בו שימוש.

בשנת 2007 עודכנו ההנחיות ובחוזר 383 נקבע שממועד הפצת החוזר לא נאפשר יותר תשלום למפרע לתקופה העולה על 7 שנים ממועד גילוי הזכאות השגויה. ההנחיה התייחסה גם למקרים בהם שההוי נגרם בשל טעות של עובד המוסד.

המוסד לביטוח לאומי מינהל גמלאות

קריטריונים לזכאות

1. כאשר הזכאי לא מימש את זכויותיו בשל טעות / מחדל של המוסד, נקבע בחוות דעת משפטית כי "מרוץ" ההתיישנות כלפי אותו זכאי, יחול רק מיום שנודע לו כי המוסד הטעה אותו...
2. להחלטה זו קיימת הסתייגות אחת והיא שיש לקבוע את מסגרת הזמן שנקבעה בחוק הכללי שהיא בת 7 שנים.
3. החלה למפרע של 7 שנים על פי החוק הכללי מתייחסת למקרים בהם קיימת זכות עקרונית / מהותית הנובעת מהחוק אך על מבוטח או תובע הגמלה לפעול כדי לממש את זכויותיו במוסד לביטוח לאומי.
4. במקרים בהם מדובר בזכויות חלקיות או בחישובי רכיבים שונים שהם לכאורה באחריות בידיעת המוסד, כגון טעות חשבונית, נפעל ונשלם מיום הזכאות גם אם חלפו למעלה משבע שנים.

[חזרה](#)

הוראות לביצוע

א. תשלום לתקופות ארוכות מ- 7 שנים

דוגמא 1.

פקיד תביעות שגה בחישוב תוספת הוותק ושילם וותק בשיעור נמוך מהמגיע למרות שכל המידע היה בידי בעת ההחלטה.
אין לצפות מתובע הגמלה לדעת לחשב את תוספת הוותק.

דוגמא 2

פקיד תביעות שגה בחישוב בבסיס לתשלום דמי פגיעה כאשר הפער אינו משמעותי.
לדוגמא הוסיף שכר נוסף לשכר החודשי בחישוב שגוי, המידע היה בתיק.
במקרה זה הזכאי לגמלה אינו יכול לדעת באופן מדויק את אופן החישוב.

**המוסד לביטוח לאומי
מינהל גמלאות**

ב. תשלום לתקופות של עד 7 שנים

דוגמא 3

בני זוג המקבלים קצבת ילדים בגין 3 ילדים. עקב תקלה במערכת לא שולמה קצבת ילדים בגין הילד הרביעי שנולד ב- 8.1.1991. במקרה זה למרות שמדובר בטעות המוסד תשולם הגמלה בגין הילד הרביעי רק שבע שנים למפרע.

דוגמא 4

מקבל קצבת נכות כללית שקיבל שנים רבות קצבה ללא תוספת בעד הילדים. לאחר עשר שנים התברר כי למרות שהתובע ציין את פרטי ילדיו בתביעה לא שולמה עבורם תוספת לקיצבה. גם במקרה כזה, התשלום יהיה לתקופה של שבע שנים בלבד למפרע מהיום בו נתבררה הטעות.

[חזרה](#)

דחייה

כאשר יש לדחות את התביעה לתשלום כולה או חלקה יש להפנות את התובע לבית הדין

[חזרה](#)

מידע לנציגי שירות

יש לשים לב להבדל בין החובה להגיש תביעה לבין תיקון טעות של תביעה שהוגשה אך לא חושבה בצורה נכונה

[חזרה](#)